

Handläggare
Roger Max
Tel. 0142 - 852 36

Justitiedepartementet dnr JU 2020/03640

Yttrande avseende SOU 2020:57 Ett särskilt hedersbrott

Mjölby kommun ställer sig bakom förslaget då vi anser att det är väl genomarbetat och genomtänkt.

Vi ser särskilt positivt på förslaget utifrån nedanstående ståndpunkter.

- att särskild lagstiftning gällande hedersbrott samt att en sådan lagstiftning har fridsbrottslagstiftningen som förebild.
- att skilja på fridsbrott och hedersbrott då gärningspersonerna vid hedersbrott inte behöver vara närstående till den utsatta/e.
- att förtals- och förolämpningsbrott föreslås ingå i fridskränkingsbrott.
- att brottsutredande myndigheter kan få tillgång till uppgifter från sjukvården utan att brottsoffrets samtycke behöver inhämtas avlastar den utsatta/e och ökar möjligheten att styrka brott.
- att skärpning av konsekvenser för att överträda kontaktförbud kan leda till att kontaktförbud respekteras i högre utsträckning.
- att utifrån ett barnperspektiv i samband med kontaktförbud beakta barnets rätt att skyddas från att uppleva våld mellan föräldrarna väger tyngre än en förälders önskan att ha kontakt med sitt barn. Ska barnet träffa föräldern som belagts med kontaktförbud ska det ske utan att föräldrarna möts.
- att även brott begångna utomlands innefattas.
- möjlighet för socialtjänst/ hälso- sjukvård kan anmäla grov misshandel.
- att lagförslaget kan påverka verksamheter som verkar inom barn och ungdomsgrupper och tydliggör vad hedersbrott är gör det lättare att lära ut vad som är respektive inte är acceptabelt att utsättas för.

För Mjölby kommun

Cecilia Burenby
Kommunstyrelsens ordförande

§ 228

Dnr KS/2020:277

Yttrande - Ett särskilt hedersbrott

Bakgrund

Mjölby kommun har fått en remiss från regeringskansliet gällande "Ett särskilt hedersbrott" (SOU 2020:57). Uppdraget innebär att analysera samt ta ställning till om det bör införas en särskild straffbestämmelse med egen brottsbeteckning som uttryckligen tar sikte på hedersrelaterat våld och förtryck. I uppdraget ingår även att analysera om minimistraffet för grov fridskränkning bör höjas och lägga fram ett sådant förslag oavsett ställningstagande samt överväga förändringar i lagstiftningen avseende kontaktförbud (dir. 2019:43).

Sammanfattning

Utredningens huvudsakliga uppdrag har varit att:

- analysera och ta ställning till om det bör införas en särskild straffbestämmelse, med en egen brottsbeteckning, som uttryckligen tar sikte på hedersrelaterat våld och förtryck,
- lämna förslag på en sådan reglering oavsett ställningstagande i frågan om ett särskilt hedersbrott bör införas eller inte,
- om utredaren bedömer det ändamålsenligt, lämna förslag på hur ett effektivare straffrättsligt skydd mot hedersrelaterat våld och förtryck kan åstadkommas på något annat sätt,
- överväga hur preskriptionstiden för sådan brottslighet bör beräknas och ta ställning till om särskilda preskriptionsregler bör gälla om brott har begåtts mot person under 18 år,
- analysera hur svensk domstols behörighet har att döma över sådan brottslighet begången utomlands, samt
- lämna förslag på nödvändiga författningsändringar.

Uppdraget har också bestått i att:

- analysera om minimistraffet för grov kvinnofridskränkning och grov fridskränkning bör höjas, samt
- lämna förslag på en höjning av minimistraffet oavsett ställningstagande i sak.

Utredningen har dessutom haft i uppdrag att:

- överväga vilka förändringar i lagstiftningen avseende kontaktförbud som bör genomföras med anledning av två tillkännagivanden från riksdagen och lämna förslag på nödvändiga författningsändringar,

§ 228 fortsättning

- analysera och vid behov föreslå de ytterligare förändringar på detta område som är lämpliga med anledning av den utvärdering av Sverige som Europarådets expertgrupp Grevio¹ genomfört i fråga om artiklarna 52² och 53³ i Istanbulkonventionen⁴, samt
- analysera om det geografiska området vid särskilt utvidgat kontaktförbud bör utvidgas och vid behov föreslå förändringar i lagstiftningen.

Mjölby kommun ställer sig positiva till remissförslaget då regeringen nu stärker upp lagstiftningen i denna fråga. Att tillskapa en ny brottsbeteckning för denna typ av brott visar med vilket allvar man ser på brottet. Hedersrelaterat våld och förtryck drabbar ofta unga personer. Enligt en kartläggning (Ungdomsstyrelsens skrifter 2009:5) som Myndigheten för ungdoms- och civilsamhällsfrågor genomfört beräknas att omkring 70 000 ungdomar mellan 16–25 år i Sverige inte helt fritt kan välja vem de vill gifta sig med. Det motsvarar 6,6 procent av unga kvinnor och 3,8 procent av unga män. Av dessa ungdomar är 8 500 i riskzonen att bli bortgifta mot sin vilja.

Den som är utsatt saknar ofta helt stöd från anhöriga. I en hederskontext sympatiserar ofta familj och släkt med gärningspersonerna. Anmälningsbenägenheten kan därför antas var låg och mörkertalet stort. Mot bakgrund av detta är det av stor vikt att samhället kraftfullt reagerar mot alla former av hedersförtryck. Mjölby kommun arbetar på lokal nivå med frågan och har tagit fram en konkret handlingsplan för åren 2020-2021. Det gällande remissförslaget stärker kommunens uppfattning om att arbetet med hedersrelaterat våld och förtryck måste prioriteras.

Beslutsunderlag

Trygghets- och säkerhetsutskottets beslut § 20/2020-12-02
Tjänsteskrivelse 2020-11-18
Förslag till svar till regeringskansliet. 2020-11-09
SOU 2020:57 Ett särskilt hedersbrott

Yrkande

Birgitta Gunnarsson (C) och Runar Öhman (SD): Bifall till yttrandet.

¹ Europarådets expertgrupp när det gäller våld mot kvinnor, GREVIO (Council of Europe independent Group of Experts on Action against Violence against Women and Domestic Violence)

² Akuta förbudsåtgärder

³ Besöksförbud

⁴ Europarådets konvention om förebyggande och bekämpning av våld mot kvinnor och av våld i hemmet

§ 228 fortsättning

Beslut

1. Kommunstyrelsen beslutar att ställa sig bakom yttrandet på remissen som sitt eget och sända det som svar till regeringskansliet.

—

Beslutet skickas till:

Utbildningsnämnden

Kultur- och fritidsnämnden

Omsorgs- och socialnämnden

Akten